

приближение ее к международным стандартам является одной из основополагающих проблем создания качественных информационных систем. Необходима такая структура и содержание отчетности, которые бы, основываясь на международных стандартах, учитывали национальные особенности экономики, нормативно-правовой базы, методологии и практики учета.

Список использованной литературы

1. Бариленко В. И. Основы бизнес-анализа: учеб. пособие / под ред. В. И. Бариленко. – М.: КНОРУС, 2013.
2. Об утверждении Положения о порядке введения в действие на территории Республики Беларусь Международных стандартов финансовой отчетности и их разъяснений, принимаемых Фондом Международных стандартов финансовой отчетности утв. постановлением Совета Министров Респ. Беларусь и Национального Банка Респ. Беларусь от 15 декабря 2015 г. № 1043/20 // КонсультантПлюс: Беларусь. Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО "ЮрСпектр". – Мн., 2017.
3. МСФО ФМ [Электронный ресурс] / МСФО ФМ – Москва, 2016 – Режим доступа: <http://www.msfofm.ru/ifrs>

О. А. Іващенко,

*кандидат економічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

ІНТЕГРАЦІЙНІ ОРІЄНТИРИ ЙОРДАНІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВІТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Приблизно протягом останніх трьох десятиліть Йорданія проводить дуже активну політику лібералізації торгівлі. Їй вдалося приєднатися до СОТ у 2000 році, а також підписати багато інших регіональних і міжнародних угод про вільну торгівлю. Хоча така політика лібералізації торгівлі вплинула на розширення зовнішньої торгівлі Йорданії, вона сприяла і збільшенню її торговельного дефіциту.

Визнаючи важливість торгівлі та економічної інтеграції в епоху глобалізації, йорданські політики ухвалили зовнішньополітичну стратегію для досягнення цілей економічного розвитку. Завдяки їй Йорданія стала відігравати активну роль у зусиллях, спрямованих як на лібералізацію міжнародної торгівлі, так і на посилення міжнародної інтеграції з країнами регіону та іншими країнами світу. Така політика ґрунтується на позитивному баченні Йорданією економічних партнерств як інструментів, що

забезпечують як досягнення взаємних інтересів, так і отримання справедливих дивідендів.

Окрім посилення механізмів функціонування ринкової економіки, побудованої на активній ролі приватного сектору в економіку, Йорданія досягла значного прогресу на шляху економічної та торговельної лібералізації. Це стало можливим завдяки інтенсивному процесу реформ, які почалися наприкінці 80-х рр. минулого століття і призвели до успішного формування сучасного та сприятливого нормативно-правового середовища для бізнесу та інвестицій. Йорданії вдалося стимулювати її економічні зв'язки із сусідніми арабськими країнами завдяки вступу до Великої арабської зони вільної торгівлі, ГАФТА (Greater Arab Free Trade Area, GAFTA). До її складу увійшли 18 з 22 держав Ліги арабських держав (ЛАД): Алжир Бахрейн, Єгипет, Ірак, Йорданія, Ємен, Катар, Кувейт, Ліван, Лівія, Марокко, Оман, ОАЕ, Палестина, Саудівська Аравія, Сирія, Судан і Туніс. На країни-члени припадає 96% взаємної арабської торгівлі та 95% арабського товарообігу з позарегіональними країнами [17]. ГАФТА стала найбільшою інтеграційною ініціативою в регіоні Близького Сходу та Північної Африки зі стратегічною метою створення зони вільної торгівлі. Держави взяли зобов'язання за такими напрямками, як: скорочення ставок митних зборів на 10% в середньому щорічно за умови, що країни передадуть національні програми зниження мит до Ради безпеки Ліги арабських держав для їх координації; врахування принципу місцевого компонента при визначенні країни походження товару.

Крім того, слід відзначити приєднання Йорданії до угоди про асоціацію з ЄС; укладення нею угоди про вільну торгівлю зі США невдовзі після успішного вступу до Світової організації торгівлі (СОТ) у 2000 році; а також підписання угоди про вільну торгівлю з країнами-членами Європейської асоціації вільної торгівлі (ЕФТА) та Сінгапуром. Останнім часом Йорданія підписала дві угоди про вільну торгівлю з Канадою та Туреччиною.

Крім того, завдяки зусиллям щодо подальшого поліпшення інвестиційного середовища в країні Йорданія уклала понад 35 угод із захисту і просування інвестицій та понад 30 угод щодо уникнення подвійного оподаткування з арабськими і неарабськими країнами. Йорданія також є підписантом декількох угод з економічної і торговельної співпраці з країнами всього світу. Такими угодами формуються спільні комітети, які проводять регулярні зустрічі та забезпечують заходи для розвитку і посилення торговельних відносин між Йорданією та її торговельними партнерами (рис. 1).

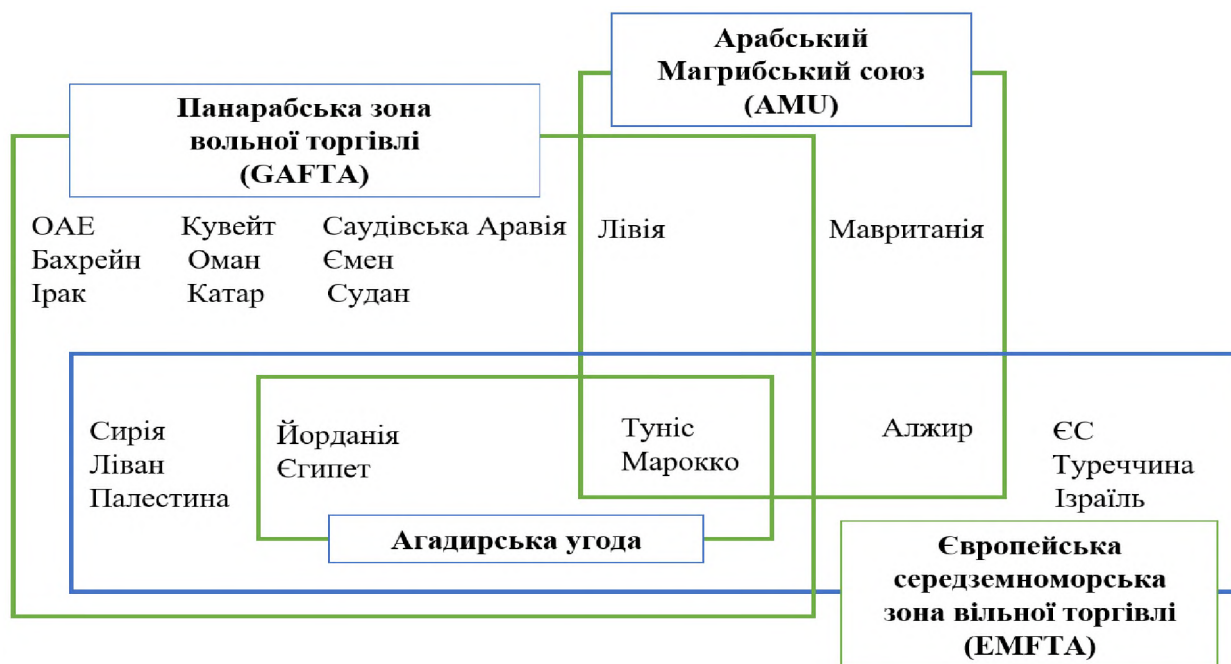

Рис.1. Участь Йорданії в торговельних угодах у країнах Близького Сходу і Північної Африки [2]

Така політика лібералізації торгівлі та економічної інтеграції спрямована на розширення торгівлі Йорданії всередині регіону та в усьому світі, а також на сприяння реальному економічному зростанню. Крім того, зовнішня торгівля відіграє вирішальну роль для такої малої країни як Йорданія, дозволяючи їй вирішувати проблему внутрішнього дефіциту товарів споживчого і виробничого призначення. Вона також сприяє розширенню зовнішніх ринків, даючи цій країні можливість підвищення ефективності виробничих потужностей.

Однак розширення зовнішньої торгівлі, яка охоплює як експорт, так і імпорт, приводить і до структурного дисбалансу торгівлі. Для такої країни як Йорданія підвищення рівня відкритості супроводжувалося хронічним і зростаючим торговельним дефіцитом. Це піднімає питання стосовно рального впливу лібералізації торгівлі на економічне зростання Йорданії.

Для невеликої економіки з обмеженими природними ресурсами, якою є Йорданія, двосторонні та регіональні торговельні відносини відіграють важливу роль у підвищенні конкурентоспроможності, збільшенні масштабів економіки та компенсуванні внутрішнього товарного дефіциту. Вигоди відкритості торгівлі – у розумінні політиків – спрямували їх до ухвалення стратегії лібералізації торгівлі та економічної інтеграції як на регіональному, так і на міжнародному рівні. Щоб підготувати ґрунт для реалізації цієї стратегії, Йорданія запровадила масштабні економічні та правові реформи, спрямовані на подолання викривлень внутрішнього ринку, включаючи модернізацію законодавства щодо інвестицій та торгівлі, приватизації, лібералізації, телекомунікацій та фінансових послуг.

Завдяки безперервному процесу реформ Йорданія увійшла до групи найбільш передових країн у сфері захисту прав інтелектуальної власності, а також прийняла закони щодо захисту авторських прав, патентів та промислових розробок.

Як і очікувалось, ці угоди значно сприяли розширенню зовнішньої торгівлі Йорданії, хоча і різною мірою. У 2014 році вартість імпорту перевищувала відповідну вартість експорту в усіх угодах про вільну торгівлю за винятком угоди між Йорданією та США, де Йорданія мала невеликий торговий профіцит у 187,1 млн йорданських динарів.

Проведений авторами [3; 4] аналіз свідчить, що лібералізація торгівлі Йорданії через ці угоди про вільну торгівлю більше вплинула на розширення імпорту, ніж експорту. Слід визнати існування невиразного позитивного ефекту лібералізації торгівлі для реального економічного зростання. Оцінка еластичності зростання стосовно індексу відкритості торгівлі становить 0,75, що свідчить про нееластичний ефект. Динамічний кумулятивний ефект від відкритості торгівлі для реального ВВП на душу населення також виявився позитивним і статистично значимим на рівні 5%. Згідно з розрахованим коефіцієнтом, 1% зростання індексу відкритості торгівлі призводить до збільшення у часі ВВП на душу населення близько на 341 йорданський динар. Модель зростання, оцінена на галузевому рівні, свідчить про існування позитивного і значимого ефекту від відкритості торгівлі для випуску на душу населення як у промисловості, так і в будівництві. Коефіцієнт у секторі послуг виявився статистично незначущим, що свідчить про меншу відкритість цього сектору та/або більш неринковий характер сектору послуг порівняно з іншими галузями – виробниками товарів.

Такі висновки дозволяють йорданським політикам та економістам-експертам пов'язати структурний дефіцит торгівлі з політикою лібералізації торгівлі. Однак через здебільшого внутрішні ресурсні обмеження Йорданія потерпала від хронічного дефіциту торгівлі задовго до початку дії угод про вільну торгівлю, хоча й набагато менше. Водночас йорданські політики розглядають лібералізацію як одну зі стратегічних цілей і не мають наміру згортати цю політику. Після початку глобальної кризи 2008 року підписано ще дві угоди про вільну торгівлю: перша – з КНР 28 червня 2009 року і друга – з Туреччиною 2 грудня 2009 року. Однак жодна з них ще не набула чинності. Такий стан речей актуалізує питання щодо ефективності таких угод для йорданської економіки.

Список використаних джерел

1. Іващенко О.А. Розвиток торговельної лібералізації в країнах Периферії: перспективи економічної інтеграції Йорданії / О.А. Іващенко, Н.В. Резнікова // Економіка та держава. – 2016. – № 11 – С. 19-24.

2. Regional Integration in the Mediterranean Moving out of the Deadlock? [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.notre-europe.eu/media/Etud77-MediterraneanIntegration-TBehr-en.pdf>.

3. Sapir A. Eastern European lessons for the Southern Mediterranean [Electronic resource] / A. Sapir, G. Zachmann. – Mode of access: http://transatlantic.sais-jhu.edu/publications/books/Unfinished%20Business%20Pdf/ch23_Toperich.pdf.

4. The Greater Arab Free Trade Area: Limits and Possibilities from Catching up with the Competition: Trade Opportunities and Challenges for Arab Countries / [in eds. B. Hoekman, J. Zarrouk]. – Ann Arbor: University of Michigan Press, 2000. – P. 285-307.

5. Резнікова Н. В. Роль ЄС у поглибленні економічної співпраці країн Агадирської угоди та Магрибу в умовах посткризового відновлення / Н.В. Резнікова, М.М. Відякіна // Культура народів Причорномор'я (Проблеми матеріальної культури. Економіка. Географія). – 2013. – № 253. – С. 50-53.

Н. Л. Каунова,

старший преподаватель

кафедры коммерции и логистики,

*УО «Белорусский торгово-экономический университет
потребительской кооперации», г. Гомель, Республика Беларусь*

И. Б. Юркова,

старший преподаватель

кафедры коммерции и логистики,

*УО «Белорусский торгово-экономический университет
потребительской кооперации», г. Гомель, Республика Беларусь*

Н. А. Савостенко,

старший преподаватель

кафедры коммерции и логистики,

*УО «Белорусский торгово-экономический университет
потребительской кооперации», г. Гомель, Республика Беларусь*

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ТРАНЗИТНОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ЗА СЧЕТ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ

Важнейшей задачей государственной политики Республики Беларусь является развитие собственного транзитного потенциала.

Само понятие «транзитный потенциал» означает совокупность внешних и внутренних факторов, определяющих возможности данной страны (региона) по оказанию транспортно-логистических и иных